

РЕШЕНИЕ

16.05.2016 ел

КАРАР

№ 2

г. Мензелинск

**Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында
күмү урыннарын тоту кагыйдәләре турында**

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы территориясендә күмү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәэмин итү максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге №131-ФЗ, «Күмү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы №8-ФЗ федераль законнарга, Татарстан Республикасы Минзәлә районы Уставына таянып, Минзәлә муниципаль районы Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында жирләү урыннарын тоту кагыйдәләрен (Кушымта) расларга.

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы башлыгы урынбасары К.Р. Нәжмиевка йөкләргә.

Совет рәисе

А.Ф. Сәлахов

МИНЗӘЛӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА КҮМҮ УРЫННАРЫН ТОТУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Күмү урыны (алга таба - зират) - үлгән кешеләрнең гәүдәләрен (калдыкларын) күмү яки кремациядән соң аларның көл калдыкларын күмү өчен урыннар булган объект.

Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә үлгән гәүдәләрне (калдыкларны) күмү яки аларның көлен зиратларда гына башкарырга рөхсәт ителә.

1.2. Минзәлә муниципаль районындагы зиратның билгеләнеше буенча дин тотучылар - үлгән (һәлак булган) бер динне күмү өчен билгеләнгән.

1.3. Минзәлә муниципаль районындагы зиратлар һәм зиратлар биләгән җир кишәрлекләре муниципаль милек булып тора.

Күмү эшен оештыру Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының авыл җирлекләре башкарма комитетлары (алга таба - Авыл җирлеге башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Үлгән кешене күмү өчен җир кишәрлеге билгеләнгән законнар нигезендә бирелә. Үлгән кешене күмгәннән соң бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә расланган үлчәмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлеге Кагыйдәләр билгеләгән тәртиптә кабер ташлары урнаштырылырга мөмкин.

1.5. Җиргә таратыла торган җир участокларының күләмнәре түбәндәгеләр:

- гәүдәне бер күмү өчен - 1,5 м х 2,0 м;
- шуннан соң туган җирләү очрагында - 2,0 м х 3 м;
- кремациядән соң көлле урналарны күмү өчен - 0,8 х 1,1;

Яңа туган балаларны күмгән очракта бирелә торган җир кишәрлекләренең күләме киметелергә мөмкин.

1.6. Үлгән кешене күмүне оештыруны үз өстенә алган затларның язма гаризасы буенча чыгарма рәвешендә йә мондый затлар булмаганда җирләү өчен җир кишәрлегенең киңлеген 1,4 метрга кадәр киметергә һәм урналы күмүләр өчен участок күләмен 0,8 х 0,8 метрга кадәр киметергә рөхсәт ителә.

1.7. Каберләр арасындагы җәяүлеләр өчен юл ярын яки аларның сугышчан рәтләре арасындагы юлны кимендә 0,5 м кабул итәргә кирәк.

1.8. Зиратлар көн саен 6 сәгатьтән 19 сәгатькә кадәр ачык.

2. Үлүчеләрне кабер өстендәге корылмаларны күмү тәртибе

2.1. Үлгәннәрне күмү үлем турында таныклыклар күрсәткәч башкарыла. Мәет жирләү өчен участок гражданның вакыты чикләнмәгән файдалану хокукларында бушлай бирелә. Участоклар кабер астына зиратны планлаштыру белән билгеләнгән чират тәртибендә шөгыйльләнә. Тун белән чүп савытларын жиргә генә ишәләр.

2.2. Зиратларда күмү дин үзенчәлекләрен, мәрхүмнең милли гореф-гадәтләрен исәпкә алып, авыл жирлеге башкарма комитеты аша рәсмиләштерелә.

Жирләү вакыты үлгән кешенең туганнары тарафыннан яки шундый авыл жирлеге башкарма комитеты булмаганда билгеләнә.

2.3. Жир кишәрлекләрен зиратларда күмү өчен бүлеп бирү заказны кабул иткәндә рәсмиләштерелә.

2.4. Гәүдәсе яки гәүдәсе булмаган күмелгән вакытта кабер тирәнлеген жирле шартларга (грунтларның характеры һәм жир асты суларының торыш дәрәжәсе) бәйле рәвештә билгелиләр; шул ук вакытта тирәнлеге жир өслегеннән табут капкасына кадәр кимендә 1,5 метр тәшкит итергә тиеш. Барлык очрақларда кабер төбенең билгесе грунт сулары биеклегеннән 0,5 м га югарырак булырга тиеш. Каберне тирәнлеккә 2 - 2,2 м дан артмаска тиеш. Кабер өстендә жир өстеннән 0,3 - 0,5 м биеклектә ясарга кирәк.

2.5. Кабер калкулыгында күмгәндә үлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме һәм аның үлеме датасы күрсәтелә.

2.6. Үлгән (һәлак булган) ир яисә хатын, якин туганнары, башка туганнары йә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган яисә алар күмү бурычын үз өстенә алган башка затлар, шулай ук шәхесе Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгән (һәлак булган) затларны күмү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.7. Әлеге Кагыйдәләрнең 2.10 пунктында күрсәтелгән үлгәннәрне күмү чыгымнары 1996 елның 12 гыйнварындагы Федераль законда каралган тәртиптә авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан кире кайтарыла. "Күмү һәм күмү эше турында" №8-ФЗ

2.8. Һәр жирләү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән формадагы китапта, урынга бирелгән күмү урынының номерларын һәм күләмнәрен һәм каберен күрсәтеп, теркәлә. Күмүне теркәү китабы авыл жирлеге башкарма комитетында саклана.

2.9. Каберләрдә кабер корылмалары (һәйкәлләр, коймалар, чәчәк түтәлләре, цокольләр һ.б.)

авыл жирлеге башкарма комитетының рәхсәте белән билгеләнә яисә башкалар белән алыштырыла.

2.10. Зиратларда кабер өстенә корылмалар урнаштыру туганнар, авыл

жирлеге башкарма комитеты яисә башка затлар тарафыннан башкарыла, эшләрне башкару технологиясен эшләр башланганчы һәм алар тәмамланганнан соң урнаштыру эшләрән мәжбүри рәвештә тикшереп тору.

Жайланма технологиясен үтәмәү кабер өстендәге корылмаларга, инженерлык челтәрләрәнә китерелгән зыянны (бозуны, юкка чыгаруны), аллеяларны, юлларны, яшел утыртмаларны яисә тышкы төзекләндерүнең башка объектларын каплауны китереп чыгарса, эшләр заказчысы авыл жирлеге башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелгән кимчелекле акт нигезендә китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

2.11. Эзерләнә һәм билгеләнә торган кабер корылмалары башка күмү урыннарына үтеп керүгә һәм зират территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрән башкаруга комачауларга тиеш түгел.

2.12. Үлем корылмалары, коймалар бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә урнаштырыла. Кабер өстендәге кабер корылмаларын кую һәм күмү участкаларында агач утырту тыела.

2.13. Гражданнар (оешмалар) билгеләгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

2.14. Һәйкәлләрне, стелаларны, мемориаль такталарны, башка истәлекле билгеләрне һәм кабер ташларын күмү урынында урнаштыру тыела.

2.15. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстенә корылмалар урнаштырган гражданнар әлеге кисәтүне алган вакыттан 20 көн эчендә бетерү кирәклеген турында язмача кисәтәләр, шуннан соң авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән комиссия аларны сүтү турында карар кабул итә.

2.16. Тиешле таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны, аларны урнаштырган затлардан баш тартканда яисә читләшкәндә, жибәрелгән хокук бозуларны бетерүдән баш тартканда, авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, алга таба әлеге затларга чыгымнарны кертә.

2.17. Кабер өстендәге корылмаларны жимергәннән соң, авыл жирлеге башкарма комитеты аларны урнаштырган затларга язмача хәбәр итә, демонтаж һәм зират территориясеннән аларның компонентларын алып китү кирәклеген турында яза.

Бер ел узгач, демонтажланган кабер өсте корылмалары билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип таныла һәм махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан икенчел эшкәртү өчен махсус предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

2.18. Гомуми файдаланудагы урыннарны (юлларны, юлларны, газларны, майданчыкларны һәм башка урыннарны) жыю, чүп-чар чыгару, ауган һәм/яисә авария хәлендәге агач утыртмаларын чыгару авыл жирлеге башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла.

2.19. Каберләрне жыю гражданнар (оешмалар) көче белән башкарыла. күмү эшләрән башкаручы.

Чүп жыю зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга

башкарыла.

2.20. Жыелган калдыклар авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан оештырылган полигонга чыгарыла! калдыкларны урнаштыру өчен, аларны туплауны каралган контейнерлар яисә майданчыклар күләменнән киметүне тээмин итә.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты бурычлары

3.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм түбәндәгеләрне тээмин итергә тиеш:

каберләрне вакытында эзерләү, үлгәннәрне күмү;

гомуми файдаланудагы хужалык билгеләнешендәге аллеяларны, каберара юлларны һәм башка участокларны жыештыру;

гражданнарга махсулаштырылган хезмәт тарафыннан расланган кагыйдәләр буенча каберне (көрәкләрне, чиләкләрне, лейкаларны, тырмаларны һ.б.) карау өчен инвентарны вакытлыча файдалануга бирү;

жирләү өчен жир кишәрлеген бүлеп бирүнең билгеләнгән нормаларын һәм каберләр эзерләү кагыйдәләрен үтәү;

янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

элегә Кагыйдәләрен, адресларны һәм телефоннарны күренекле урында элү

Авыл жирлеге башкарма комитеты;

шулай ук гамәлдәге законнарда каралган башка бурычлар.

4. Кабер, кабер корылмалары эчтәлегә

4.1. Мәет жирләүче гражданнар (оешмалар) корылмаларны һәм яшел утыртмаларны (рәсмиләштерелгән кабер калкулыгы, һәйкәл, койма, цоколь, чәчәклек, күмүләр турында кирәкле мәгълүматлар) үз көчләре белән йә хезмәт күрсәтүче предприятие көчләре белән карап тотарга тиеш.

4.2. Жирләү турында белешмәләр булмаганда, алар хужасыз дип таныла.

4.3. Кабердә нинди дә булса кабер ташлары (һәйкәлләр, цокольләр, коймалар, күмү турында мәгълүматлар күрсәтелгән трафарет, тәре һ.б.) булмаган очракта, ә хужасыз кабер казу, авыл жирлеге башкарма комитеты кабернең торышы турында акт төзи.

5. Зиратларга бару кагыйдәләре, гражданнарның хокуклары һәм бурычлары

5.1. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

5.2. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

һәйкәлләрне һәм башка кабер ташларын, мемориаль такталарны авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә билгеләргә, яңадан эшләргә һәм төшерергә;

кабер өстендәге корылмаларны, мемориаль такталарны, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

яшел утыртмаларны сындырырга, чөчәкләрне йолкып алырга; этләр йөртергә, йорт хайваннарын йөртергә, кошлар тотарга; чүп-чар яндырырга, туфрак, ком яки балчык табу өчен копка житештерергә;

чүп-чарны ачыкланмаган урыннарда ташлау; зират территориясендә 19 сәгатьтән соң булу; төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдыру; авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештермичә каберләрне төзекләндерү бунча нинди дә булса эшләр башкару;

чит мөлкәтне үзләштерергә, аның күчешен һәм башка үзидарәле гамәлләр башкарырга;

зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт итү чаралары керү, махсус автотранспорттан тыш.

6. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык һәм аларның үтәлешен тикшереп тору

6.1. Вандализмда, кабердә һәм кабердә теләсә нинди предметларны һәм ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

6.2. Әлеге Кагыйдәләрне бозган очракта гражданнар Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тартылалар.